

Budget 2022-2025

Generelle bemærkninger

Halsnæs
Kommune

Oplev det rå og autentiske Halsnæs

1.0 Det overordnede budget

Byrådet godkendte den 14. oktober 2021 budgettet for 2022 med tilhørende budgetoverslag for årene 2023-2025, med følgende resultat:

Hovedoversigt - Godkendt Budget 2022-2025					
Alle beløb i 1.000 kr. - Negative beløb = indtægt	Forventet regnskab 31.7.21	Basisbudget 2022	Overslag 2023	Overslag 2024	Overslag 2025
Indtægter i alt uden finansieringstilskud	-2.379.762	-2.401.489	-2.430.997	-2.495.301	-2.550.774
- Heraf skatter	-1.673.044	-1.709.921	-1.754.962	-1.808.893	-1.857.426
- Heraf tilskud og udligning	-706.718	-691.568	-676.035	-686.408	-693.348
Egentlig drift inkl. refusion i teknisk budget	2.270.005	2.311.167	2.312.178	2.314.074	2.320.684
Ikke udmøntede effektiviseringskrav efter prioritering	0	0	-13.968	-11.304	-11.560
Afsat bufferpulje vedr. servicedrift	0	7.162	16.505	16.527	16.574
Afsat bufferpulje vedr. servicedrift - konsekvens af prioritering	0	0	0	0	0
Prioriterede driftsændringer inkl. afledt drift på prioriterede anlæg	-	0	0	0	0
Drift inkl. refusion i alt efter prioritering	2.270.005	2.318.329	2.314.714	2.319.297	2.325.698
Renter - inkl. prioriterede ændringer	4.692	3.181	2.948	2.593	2.839
Pris- og lønfremskrivning		0	43.924	97.026	151.628
Resultat af ordinær drift	-105.065	-79.979	-69.412	-76.385	-70.608
Bruttoanlægsudgifter	196.987	142.613	126.695	75.795	85.735
Anlægsindtægter	-28.435	-12.701	-11.680	-1.773	-5.800
Anlæg i alt	168.552	129.912	115.015	74.022	79.935
Resultat i alt	63.488	49.933	45.603	-2.364	9.326
Optagelse af lån	-109.792	-41.680	-47.108	-18.512	-14.892
Afdrag på lån inkl. afvikling af indefrosne feriemidler	55.759	63.084	64.749	172.702	66.714
Balanceforskydninger	22.602	10.151	5.254	-122.899	-16.869
Finansiering i alt	-31.431	31.555	22.895	31.290	34.953
Ændring af likvide aktiver					
+ = Forbrug af likviditet	32.056	81.488	68.498	28.927	44.280
- = Tilgang af likviditet					
Beregnet ultimolikviditet	94.859	13.371	-55.126	-84.053	-128.332
Negative beløb = likviditet under nul					
Laveste forventede gennemsnitslikviditet	214.721	207.206	129.644	94.618	59.720
Serviceudgifter i budgetforslag ex. bufferpulje	1.626.499	1.660.418	1.650.494	1.652.751	1.657.382
Beregnet servicedriftsramme (2022 PL)	1.631.299	1.667.579	1.667.579	1.667.579	1.667.579
Resultat af budgetforslag uden bufferpuljer (- = pulje til rest)	-	-7.161	-17.085	-14.828	-10.197
Bufferpulje til servicedriftsrammen		7.162	16.505	16.527	16.574
Afvigelse i forhold til servicedriftsrammen (+ = overskridelse)	-4.800	0	-580	1.699	6.376
Vejledende anlægsramme (bloktilskudsandel af aftalt ramme)		107.062	102.220	102.220	102.220
Overslagsår = afsat på baggrund af forudsætninger i tilskudsmodel					
Bruttoanlægsudgifter i budgetforslag	-	142.613	126.695	75.795	85.735
Overholdelse af beregnet anlægsramme (- = overskridelse)		-35.551	-24.475	26.425	16.485
Udviklingen i langfristet gæld - gæld ultimo året:	2021	2022	2023	2024	2025
Skattefinansieret gæld	684.454	676.001	672.941	534.347	497.554
Lån vedrørende ældre- og plejeboliger*	167.404	155.044	142.743	130.500	118.314
I ALT *)	851.858	831.046	815.684	664.846	615.869
Skattefinansieret gæld pr. indbygger (ex. indfrysningsslån)	19.746	18.719	17.883	16.848	15.664
*) Skyldigt beløb vedr. indefrosne feriepenge indgår ikke i opgørelse af den skattepligtige gæld, men afvikling indgår som afdrag på lån i Hovedoversigten					
**) Negativ ydelsesstøtte fra staten vedrørende ældre- og plejeboliger medfører, at der ikke er direkte sammenhæng mellem afdrag på lån og udvikling i restgæld.					

Hovedoversigtens poster bliver nærmere gennemgået i afsnit 3.

2.0 Generelle budgetforudsætninger

I det efterfølgende er beskrevet de generelle budgetforudsætninger, som danner baggrund for det vedtagne budget.

2.1 Budgetprocessen

Budgetlægningen for 2022-2025 tog udgangspunkt i budgetoverslaget for 2022, som det så ud ved vedtagelsen af flerårsbudgettet 2021-2024.

I forhold hertil er der indarbejdet en række korrektioner for forhold, som har ændret sig i perioden fra budgetvedtagelsen af budget 2021-2024 i oktober 2020 til afholdelsen af budgetseminar for Byrådet primo september 2021.

Dette er eksempelvis:

- Opdateret pris- og lønfremskrivning
- Ny lovgivning
- Politiske beslutninger, herunder konsekvenserne af forventet regnskab til og med 31. juli 2021
- Ændringer i mængder og priser

Budgettet for en række politikområder lægges på grundlag af aktivitetsbaserede budgetmodeller baseret på mængder, enhedspriser og serviceniveauer. Budgettet genberegnes med disse oplysninger for at sikre, at budgetteringen tilpasses demografien og samfundsudviklingen.

Den 8. juni 2021 indgik KL og regeringen en økonomaftale for 2022, som dels har stor betydning for kommunens indtægter og dels sætter rammerne for de kommunale udgifter. De væsentligste elementer i denne aftale var:

- En samlet ramme for de kommunale serviceudgifter på 274,2 mia. kr., inklusive konsekvenser af aftalte lov- og cirkulæreændringer. Halsnæs kommunes andel heraf udgør 1.660,1 mio. kr. Derudover en ekstraordinær forhøjelse af rammen på 1,4 mia. kr., hvoraf kommunens andel udgør 7,5 mio. kr., således at den samlede ramme kan opgøres 1.667,6 mio. kr.
- En samlet ramme for kommunernes anlægsudgifter på 19,9 mia. kr. Denne ramme fordeles ikke på de enkelte kommuner, men det er beregnet, at såfremt anlægsrammen blev fordelt efter befolkningstal i lighed med bloktilskuddet, ville Halsnæs' anlægsramme udgøre 107,1 mio. kr.
- At i alt 4,0 mia. kr. af kommunernes samlede bloktilskud er gjort betinget af, at kommunernes budgettering under ét overholder de aftalte rammer for service og anlæg. Derudover er det en central forudsætning for økonomaftalen, at både den aftalte serviceramme og anlægsramme i 2022 også overholdes i regnskaberne.
- Aftalen indeholdt en forudsætning om uændret skat i kommunerne med en tilskudsramme til at hæve og sænke skatten for i alt 50 mio. kr. Halsnæs Kommune opfylder imidlertid ikke kriterierne for at hæve skatten,
- Med udligningsreformen bortfaldt det hidtidig finansieringstilskud samt tilskudspuljen til vanskeligt stillede kommuner i hovedstadsområdet, således at der alene var en pulje til Særligt vanskeligt stillede kommuner i hele landet på 350 mio. kr. til rådighed for ansøgninger fra de enkelte kommuner.
- Endeligt kunne det konstateres, at aftalen for 2022 ikke indeholdt særlige ansøgningspuljer vedr. dispensation til at optage lån til. Ex anlægsprojekter på de borgernære områder eller med henblik på at opnå effektiviseringer. Der var således alene mulighed for at optage lån inden for en pulje på 200 mio. kr. til ordinære anlægsprojekter.

Efter indgåelsen af økonomaftalen blev budgettet opdateret med de aftalte økonomiske rammer herunder indtægter fra skat, tilskud og udligning baseret på det statsgaranterede udskrivningsgrundlag. Desuden blev et tildelt særtilskudsbeløb på 12,0 kr. fra puljen til vanskeligt stillede kommuner indarbejdet, da det blev tildelt efter ansøgning.

Generelle bemærkninger

Ud over ansøgning om særtilskud, blev der også ansøgt om dispensation til optagelse af lån fra den ordinære anlægspulje, men kommunen fik ikke nogen dispensation.

Sideløbende med den tekniske tilretning af budgetgrundlaget blev der af administrationen udarbejdet en række forslag til henholdsvis effektiviseringer, reduktioner og udvidelser af henholdsvis drifts- og anlægsbudgettet til brug for den politiske prioritering.

Ovenstående var udgangspunktet for de politiske drøftelser på Byrådets budgetseminar den 2. og 3. september 2021.

Efterfølgende vedtog et samlet Byrådet den 14. oktober 2021 budgettet for 2022–2025.

Budgetaftalen findes i sin samlede ordlyd som særskilt dokument.

2.2 Forventninger til regnskab 2021

En væsentlig forudsætning for budgettets likviditetsnøgletal er forventningerne til regnskab 2021, idet det forventede regnskabsresultat har indflydelse på såvel beregningerne af den forventede likviditet primo 2022, som den gennemsnitlige kassebeholdning i budgetperioden.

Budgettet for 2022-2025 tager afsæt i det forventede regnskab pr. 31. juli 2021, som blev forelagt for Byrådet den 16. september 2021. Resultatet heraf fremgår af hovedoversigten under afsnit 1.0

Dermed baserer budgettet for 2022-2025 sig på en forventet likviditet ultimo 2021 på 94,9 mio. kr.

2.3 Langsigtede økonomiske mål

Byrådet godkendte i januar 2020 en revideret økonomisk politik, som udstikker følgende langsigtede økonomiske mål for kommunens økonomi – og dermed rammerne for budgetlægningen:

- **Økonomisk balance**

For at sikre løbende stabilitet skal der over budgetperioden være økonomisk balance. Balancen skal sikres, for at den daglige drift til enhver tid kan opretholdes, og der er tilstrækkelig tid til at gennemføre tilpasninger, hvis det bliver nødvendigt.

Sigtepunktet for økonomisk balance er en gennemsnitlig kassebeholdning på 2.000 kr. pr. indbygger.

Det godkendte flerårsbudget indebærer en forventet laveste gennemsnitslikviditet på 59,7 mio. kr. ultimo 2025, hvilket svarer til ca. 1.900 kr. pr. indbygger. Indtil slutningen af november 2024 holder gennemsnitslikviditeten sig dog over sigtepunktet.

- **Anlægsudgifter**

De budgetterede anlægsudgifter skal sikre tilstrækkelige kommunale anlæg og ejendomme samt investering i udvikling.

Flerårsbudgettet for 2022-2025 indeholder brutto anlægsudgifter for i alt 430,1 mio. kr., hvoraf 142,6 mio. kr. forudsættes afholdt i 2022.

- **Salg af kommunale ejendomme**

Anlægsindtægter skal være realistiske og opnåeligt budgetterede.

Derfor budgetteres der alene med indtægter fra ejendomssalg i det første budgetår, såfremt der er indgået bindende salgsaftaler, eller hvis ejendomssalg er en integreret del af et samlet projekt.

I det vedtagne flerårsbudget indgår indtægter fra salg af ejendomme med i alt 25,8 mio. kr. Heraf vedrører 11,7 mio. kr. salg af grunde i Kregme Syd, som er bundet op på et vilkår om, at der først igangsættes budgetterede udgifter til byggemodning, når indtægten er indhentet. 0,5 mio. kr. er knyttet op på allerede indgået salgsaftale, som først endeligt udmøntes i 2022, 13,6 mio. kr. indgår som en

Generelle bemærkninger

integreret del af en samlet plan for renovering og optimering af kommunens ejendomsportefølje i forbindelse med flytning af kommunale aktiviteter til andre matrikler.

- **Langfristet gæld**

Med henblik på at frigive råderum fra gældsafvikling til drift og anlæg skal den skattefinansierede gæld (indefrysning af ejendomsskatter samt skyldige feriepengeforpligtelser undtaget) nedbringes til maksimalt 15.000 kr. pr. indbygger.

Lånoptagelse kan ske til udgifter, som giver automatisk låneadgang (energibesparende foranstaltninger, køb af flygtningeboliger og indefrysning af ejendomsskatter m.v.).

Låneoptagelse kan også ske til finansiering af konkrete anlægsudgifter. Der må aldrig optages lån til finansiering af driftsudgifter. Lånefinansiering af anlægsudgifter kan ske via alle former for lånepuljer.

I budget 2022-2025 er der i overensstemmelse med disse principper forudsat optagelse af lån for i alt 79,2 mio. kr. ud over lån til indefrysning af ejendomsskat, som forudsættes indfriet i 2024. I den budgetterede lånoptagelse indgår 30,0 mio. kr. som finansiering af anlægsprojekter i overslagsårene ud fra en forudsætning om, at der vil blive genindført lånepuljer med de kommende økonomiaftaler. 49,2 mio. kr. er knyttet op på energibesparende foranstaltninger, dels i forbindelse med ejendomsplanen (28,9 mio. kr.) og dels vedrørende renovering af vejbelysning (20,3 mio. kr.).

På baggrund heraf kan der opgøres en forventet restgæld på 15.664 kr. pr. indbygger ved udgangen af budgetperioden.

- **Realistiske og gennemsigtige budgetforudsætninger**

For at sikre en stabil og robust økonomi ønsker Byrådet en sammenhængende, retvisende og gennemsigtig økonomistyring.

Budgettet er lagt ud fra realistiske forventninger til udgifter og indtægter i 2022-2025, således som de forventedes på budgetlægningsstidspunktet (september 2021).

Gennemsigtheden er skabt ved, at der for hvert politikområde er udarbejdet uddybende budgetbeskrivelser, hvoraf det fremgår, hvad der er afsat af budgetmidler på hvert område. Det fremgår også hvilke delaktiviteter, der er afsat midler til og med hvilke mængde- og prisforudsætninger samt serviceniveau, ligesom det fremgår, hvilke væsentlige ændringer der er sket på området i forhold til forudsætningerne for overslagsårene i forbindelse med godkendelsen af budget 2021-2024.

- **En konsekvent stram økonomistyring**

Kommunens økonomistyringsprincipper er baseret på, at budgetterne passer til det reelle forventede udgiftsbehov, at der er sammenhæng mellem de forskellige økonomiske processer og et incitament til god økonomisk styring i de enkelte virksomheder og områder. Derudover at der løbende er overblik over de afvigelser der forventes mellem årsregnskabet og budgettet – herunder i særdeleshed den udvikling, som præger de mest risikofyldte udgiftsområder.

Endvidere er økonomistyringen tilrettelagt således, at der også løbende er fokus på det samlede forventede årsregnskab, således at eventuelle tiltag, som måtte være nødvendige for overholdelsen af det samlede kommunale budget, kan iværksættes umiddelbart efter, at en udfordring er opstået.

De økonomiske processer, som skaber den samlede stramme økonomistyring er årsregnskabet (særligt fokus på årets afvigelser), overførsler mellem regnskabsårene, den demografiske udvikling, de forventede regnskaber og budgetlægnings (nye tilpassede budgetforudsætninger).

10 gange årligt udarbejdes der detaljerede forventede regnskaber, hvor forudsætningerne i budgettet, som fremgår af Budgetbeskrivelserne, holdes op mod den konkrete udvikling for at vurdere den økonomiske situation, risikoområder og eventuelle krav til budgettilpasninger.

Generelle bemærkninger

- **Råderum**

Der fremskaffes råderum til imødegåelse af demografiske udfordringer, andre udefra kommende udfordringer samt politiske omprioriteringer, ved at der i forbindelse med hver budgetproces fremlægges effektiviserings- og reduktionsforslag til driftsbudgettet for i alt 1,5 procent af nettodriftsbudgettet, svarende til ca. 35 mio. kr. for budget 2022.

Både effektiviserings- og reduktionsforslagene indgår i den politiske budgetproces.

For at sikre et retvisende flerårsbudget, der viser de kommende års reelle økonomiske udfordringer, budgetteres der efter 2023 ikke med indarbejdelse af nye effektiviseringspuljer, men alene med konkrete og besluttede effektiviserings- og reduktionsforslag.

Forud for den politiske prioritering af budgettet var der til budgetseminaret den 2. og 3. september 2021 udarbejdet effektiviserings- og reduktionsforslag for i alt 33,2 mio. kr. til 2022, stigende til 40,7 mio. kr. i 2025, idet en række forslag har en vis indfasningstid eller forventet stigende effekt over tid.

I henhold til den tidligere økonomiske politik har der for hvert budgetår været indarbejdet effektiviseringskrav for 19,0 mio. kr., som løbende er blevet nedskrevet med den enkelte budgetvedtagelses godkendte effektiviseringer. Som konsekvens heraf resterer der fortsat, efter indarbejdelse af de med budget 2022-2025 godkendte effektiviseringer, henholdsvis 14,0 mio. kr. i 2023, 11,3 mio. kr. i 2024 og 11,6 mio. kr. i 2025. Disse beløb vil således først skulle indfries, før effektiviseringsforslag i forbindelse med de kommende års budgetlægnings får effekt i forhold til kommunens likviditet.

- **Overholdelse af økonomiaftaler med Regeringen**

Manglende overholdelse af økonomiaftalerne kan medføre sanktioner for både Halsnæs Kommune og andre kommuner. Halsnæs Kommune ønsker at bidrage til kommunernes samlede overholdelse af aftalerne.

Serviceammen:

Den samlede serviceammen overholdes ved at overholde den af KL udmeldte serviceammen inkl. kommunens andel af eventuelle løbende justeringer.

Der afsættes en bufferpulje på mindst 1% af driftsmidlerne. Dette skal sikre overholdelse af serviceammen i budgetåret samt opretholdelse af den fremtidige serviceammen.

Det vedtagne budget for 2022 indeholder konkrete serviceudgifter for 1.660,4 mio. kr., hvilket er 7,2 mio. kr. mindre end den udmeldte ramme. For at bidrage til, at kommunerne under et overholder serviceammen, udgør den afsatte bufferpulje kun de 7,2 mio. kr., der var i rest i forhold til den udmeldte ramme.

Det forudsættes, at bufferpuljen ikke anvendes, hvorfor dens formål alene er at sikre overholdelse af serviceammen. Skulle den blive anvendt, vil det således medføre et tilsvarende likviditetsforbrug.

I løbet af 2022 vil kommunen blive målt op i mod serviceammen på i alt 1.667,6 mio. kr. (de budgetterede serviceudgifter inkl. bufferpuljen).

Anlægsrammen:

Den samlede anlægsramme overholdes under hensyntagen til kommunens eget investeringsbehov.

Den samlede ramme for kommunernes brutto anlægsudgifter udgør ifølge økonomiaftalen 19,9 mia. kr., men til forskel for serviceammen, sker der ikke en fordeling af rammen på de enkelte kommuner i forhold til budgettet.

Det er således op til kommunerne i fællesskab at overholde den samlede anlægsramme i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Halsnæs Kommunes brutto anlægsudgifter i budgettet for 2022 udgør 142,6 mio. kr., som er det beløb, der indgår i kommunernes samlede anlægsudgifter i forhold til økonomiaftalen, og som er det beløb, kommunen vil blive holdt op på i forhold til overholdelsen i 2022-regnskabet.

Generelle bemærkninger

Ses anlægsniveauet i forhold til en indbyggerafhængig fordeling af den samlede anlægsramme i forhold til indbyggertallet i de enkelte kommuner, ligger budgettet 35,6 mio. kr. over det, der ville svare til Halsnæs Kommunes andel.

Skatterammen:

Den samlede skatteramme overholdes under hensyntagen til kommunens egen økonomiske balance.

Det vedtagne budget for 2022 indeholder ikke ændringer i de kommunale skatter for Halsnæs Kommune.

En række andre kommuner har dog valgt at hæve skatten ud over det tilladte, hvilket betyder at alle kommuner vil blive sanktioneret i forhold hertil i 2022 og fremover.

2.4 Befolkningsudviklingen

Pr. 1. januar 2021 udgjorde det samlede befolkningstal i Halsnæs Kommune 31.419 indbyggere, hvilket var 63 indbyggere flere end forudsat ved sidste års befolkningsprognose. Fra 2021–2032 forventes det samlede befolkningstal at stige med 305 indbyggere til 31.724 i 2032.

De enkelte befolkningsgrupper forventes at udvikle sig således:

- Antallet af fødsler forventes at svinge mellem 235 og 265 i løbet af perioden, uden at der er tale om nogen egentlig tendens.
- Antallet af 1-5 årige stiger med 131 i hele prognoseperioden.
- Børn i den skolepligtige alder (6-16 årige) falder fra 3.616 børn i 2021 til 3.294 børn i 2032, hvilket udgør et fald på 8,9 pct.
- Ungdomsgruppen, det vil sige de 17-25 årige, falder fra 2.574 i 2021 til 2.314 i 2032, svarende til et fald på 10,1 pct.
- Borgere i den erhvervsaktive alder – de 26–64 årige - udviser et fald på 9,2 pct. fra 15.205 borgere i 2021 til 13.802 borgere i 2032.
- På ældreområdet forventes der en samlet stigning i antallet af 65-99 årige på 25,6 pct. fra 8.434 i 2021 til 10.597 i 2032.

Nedenstående tabel viser den forventede befolkningsudvikling den 1. januar i Halsnæs Kommune fordelt på aldersgrupper (for 2021 er det faktiske tal).

ALDER	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
0 – 0	264	235	246	248	249	256	263	266	267	264	262	260
1 – 5	1.326	1.382	1.402	1.409	1.404	1.402	1.393	1.418	1.434	1.445	1.454	1.457
6 – 16	3.616	3.521	3.484	3.432	3.395	3.327	3.316	3.291	3.291	3.306	3.279	3.294
17 – 25	2.574	2.525	2.491	2.498	2.473	2.513	2.483	2.473	2.444	2.362	2.337	2.314
26 – 49	8.000	7.934	7.846	7.774	7.671	7.555	7.504	7.430	7.335	7.264	7.200	7.188
50 – 64	7.205	7.241	7.273	7.287	7.284	7.303	7.255	7.189	7.095	6.936	6.779	6.614
65 – 79	6.656	6.761	6.851	6.889	6.853	6.799	6.752	6.760	6.814	6.906	7.004	7.071
80+	1.778	1.864	1.996	2.157	2.385	2.610	2.858	3.048	3.201	3.325	3.426	3.526
I alt	31.419	31.463	31.589	31.692	31.715	31.765	31.825	31.876	31.880	31.808	31.740	31.724
Prognose 2020	31.482	31.618	31.714	31.789	31.803	31.794	31.798	31.750	31.643	31.587	31.556	

2.5 Bevillingsniveau

Ved bevillingsniveau forstås specifikationsgraden af de budgetposter, som Byrådet ved den endelige budgetvedtagelse tager bevillingsmæssig stilling til.

Bevillingsniveauet i det vedtagne driftsbudget er på politikområdeniveau, og bevillingerne er givet som bruttobevillinger (udgifter for sig, indtægter for sig).

De enkelte bevillinger er specificeret i et særskilt bilag, bevillingsoversigten.

Udvalgene kan i løbet af året foretage budgetomplaceringer mellem forskellige aktivitetsområder inden for de enkelte politikområder under udvalget – dog ikke budgetomplaceringer, som medfører ændringer i serviceniveauet, idet ændringer i serviceniveauet altid skal godkendes af Byrådet.

Budgetomplaceringer mellem politikområderne skal altid godkendes af Byrådet.

Fordelingen af det vedtagne budget på de enkelte politik- og aktivitetsområder fremgår af bevillingsoversigten, som kan ses på kommunens hjemmeside.

I særlige tilfælde kan der i henhold til kommunens økonomistyringsprincipper foretages administrative omplaceringer mellem aktivitetsområder, politikområder og udvalg. Dette gælder omplaceringer mellem politikområdet Budgetpuljer og de enkelte driftsområder, eller udmøntning af budgetpuljer på driftsområderne, samt konsekvenser af godkendte organisationsændringer eller korrektion af åbenbare budgetmæssige fejlplaceringer.

Anlægsbevillinger gives som bruttobevillinger på de enkelte anlægsprojekter (udgifter for sig og indtægter for sig). Der er som udgangspunkt kun afsat rådighedsbeløb på investeringsoversigten til de enkelte anlægsprojekter og ikke godkendt anlægsbevillinger. Rådighedsbeløbene skal derfor frigives (anlægsbevilges), forinden et projekt kan igangsættes. Enkelte anlægsprojekter er dog bevilget i forbindelse med vedtagelsen af budgettet, og kan således igangsættes uden yderligere politisk behandling. Dette fremgår af den godkendte investeringsoversigt.

For de finansielle poster, indtægter (skatter, tilskud og udligning), renter, optagelse af lån, afdrag på lån og balanceforskydninger afsættes budgetterne som samlede nettobevillinger (udgifter og indtægter i alt) inden for den enkelte kategori.

For så vidt angår optagelse af lån, skal dette ifølge bevillingsreglerne godkendes af Byrådet, forinden optagelse af lån kan iværksættes. Med vedtagelsen af budgettet for 2022 har Byrådet samtidig bemyndiget administrationen til at optage alle de budgetterede lån på i alt 41,7 mio. kr. under iagttagelse af kommunens finansielle strategi og overholdelse af lånerammerne.

3.0 Budgettet i hovedtal

Nedenfor gennemgås de enkelte poster i hovedoversigten jf. afsnit 1.

3.1 Indtægter

Indtægtsiden i kommunens budget for 2022 udgør 2.401,5 mio. kr., som kan opdeles i 2 hoveddele:

- Skatteindtægterne, som udgør 1.709,9 mio. kr.
- Tilskud og udligning, som udgør 691,6 mio. kr.

Budgetteringen af skatteindtægter, tilskud og udligning over budgetperioden er baseret på en samlet vurdering af udviklingen i den gennemsnitlige skattepligtige indkomst og udviklingen i befolkningstallet dels set lokalt i kommunen og dels samlet set på landsplan.

Kommunerne kan vælge at budgettere indtægterne på baggrund af enten statsgaranterede beløb, som udmeldes af ministeriet eller vælge selv at budgettere skatteindtægter, tilskud og udligning ud fra egne skøn. Uanset budgetteringsform vil man i budgetåret få udbetalt det budgetterede provenu, men ved selvbudgettering vil der ske en efterregulering tre år efter budgetåret, så de modtagne indtægter tilpasses de faktiske skatter og deraf afledte tilskuds- og udligningsbeløb for det pågældende år.

Halsnæs Kommune har i lighed med tidligere år valgt at anvende de statsgaranterede beløb for 2022.

3.1.1 Skatteindtægter

Skatteindtægterne består af kommunale indkomstskatter, grundskyld, dækningsafgift og selskabsskatter, som hver især er budgetteret med nedenstående provenu.

Skatteprovener 2022:	Mio. kr.
Kommunal indkomstskat (personskat) samt skatter af dødsboer	-1.448,6
Ejendomsskatter og dækningsafgifter	-252,9
Selskabsskatter, m.v.	-8,3
I ALT	-1.709,9

Det vedtagne budget er baseret på følgende skattesatser i alle årene 2022-2025:

Personskatter	Udskrivningsprocent
Kommuneskat	25,70
Kirkeskat	0,85
Skatter vedr. fast ejendom	Udskrivningspromille
Grundskyldspromille	34,00
Dækningsafgift for private erhvervsjendomme	5,00
Dækningsafgift for offentlige jendomme	15,00
- Af grundværdien	8,75
- Af forskelsværdien	

Generelle bemærkninger

Kirkeskatten er ikke en egentlig kommunal skat, men opkræves af kommunen på vegne af ministerium og provsti til finansiering af kirkernes vedtagne budgetter. Ind- og udbetalinger vedrørende kirkeskatten er balanceforskydninger, jf. afsnit 3.5.3.

Herudover skal det særligt vedr. dækningsafgifterne på forretningsejendomme bemærkes, at der med virkning fra 2022 er trådt en ny regel i kraft, hvorefter dækningsafgift pålignes på baggrund af ejendomsværdien og ikke af forskelsværdien, som det var tilfældet tidligere. Samtidig forudsættes det, at Folketinget fastsætter de nye provenuer for den enkelte kommune, idet dækningsafgiftsprocenten maksimalt kan fastsættes til 11. Da det endelige lovgrundlag endnu ikke er på plads, er den budgetterede indtægt på 4,6 mio. kr. baseret på et uændret provenu i forhold til 2021 og dermed forbundet med nogen usikkerhed.

3.1.2 Tilskud og udligning

Med udligningsreformen fra 2020 blev der foretaget en række ændringer både de kommunale udligningsordninger og i en række kommunale tilskud.

For 2022 er der udmeldt følgende beløb i forhold til de enkelte ordninger:

Tilskud- og udligningsordninger	Mio. kr.
Kommunal udligning	-117,4
Statstilskud (bloktilskud)	-456,1
Efterreguleringer	11,2
Tilskud til udsatte hovedstadskommuner	-49,9
Finansieringstilskud	-16,9
Særtilskud efter ansøgning	-12,0
Diverse tilskud vedr. ældre og udsatte	-21,0
Udligning vedr. selskabsskat	-24,1
Udligning vedr. udlændinge	4,4
Overgangstilskud vedr. ændrede kriterier i udligning	-10,8
Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud	-2,5
Kommunalt bidrag til regionerne	3,6
Tilskud og udligning i alt	-691,6

Nedenfor er de væsentligste ordninger beskrevet kort.

De kommunale udligningsordninger: Der sker en udligning mellem de enkelte kommuners beskatningsgrundlag, udgiftsbehov samt indtægter fra dækningsafgift fra offentlige ejendomme, således at kommuner, som har henholdsvis højere beskatningsgrundlag og højere indtægter fra dækningsafgift samt lavere udgiftsbehov end landsgennemsnittet betaler en vis procentdel af forskellen inden for de forskellige kategorier til de kommuner, som ligger dårligere end gennemsnittet.

Disse udligningsordninger giver i 2020 Halsnæs Kommune en samlet nettoindtægt på 31,4 mio. kr.

Under udligningsordninger indgår desuden et særligt kompensationsbeløb vedr. udligningsreformen: Med udligningsreformen skete der blandt andet nedlæggelse af den hidtidige hovedstadsudligning og den særlige tilskudsordning til kommuner uden for hovedstadsområdet med højt strukturelt underskud, ligesom beskæftigelsestilskuddet overgik til bloktilskud. Denne omlægning betød, at en række kommuner ville opleve meget store tab i forhold til den tidligere ordning. Derfor indførtes der en kompensationsordning, således at en kommune som Halsnæs ikke ville tabe mere end 0,4 pct. af beskatningsgrundlaget. Kommunen modtager fast 85,6 mio. kr. fra denne ordning.

Endelig indgår udligning af dækningsafgift vedr. offentlige ejendomme med 0,4 mio. kr. under dette område.

Generelle bemærkninger

Bloktilskuddet opgøres i forbindelse med de årlige økonomiforhandlinger mellem regeringen og KL og udgør for 2022 84,8 mia. kr., som fordeles til kommunerne efter indbyggertal. Halsnæs Kommunes andel udgør 456,1 mio. kr., idet det dog skal bemærkes, at 21,5 mio. kr. heraf er betinget af, at kommunerne under ét overholder de aftalte rammer for serviceudgifter og anlæg.

Efterreguleringer: Der er afsat i alt 11,2 mio. kr. til imødegåelse af forventede og mulige efterreguleringer af bloktilskuddet i forbindelse med økonomiforhandlingerne i 2022. Heraf er 1,4 mio. kr. afsat til en kendt modregning i bloktilskuddet som følge af, at kommunen i 2021 har modtaget 7,0 mio. kr. vedr. udlodning af midler fra HMN Gasforsyning I/S. Herudover er der afsat en generel buffer til imødegåelse af forventelige efterreguleringer som følge af, at der efter udmeldingen af bloktilskuddet for 2022 er modtaget udmeldinger om forventede lavere udgifter til blandt andet overførselsudgifter, hvor konsekvenserne er indarbejdet i driftsbudgettet. Desuden er der udmeldt konsekvenser af udmøntning af tidlig pension og bedre ressourceforløb, ligesom det er usikkert, i hvilket omfang kommunen vil blive efterreguleret vedr. den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet.

Herudover indgår en forventet efterregulering vedr. momsafregning med -0,4 mio. kr. i det samlede budget.

Tilskud til udsatte hovedstadskommuner: Tilskuddet er nyt som følge af udligningsreformen og erstatter bl.a. det tidligere § 19 særtilskud, som blev tildelt efter ansøgning. Den samlede tilskudspulje udgør 613,7 mio. kr. og tildeles de omfattede kommuner på baggrund af objektive kriterier. Halsnæs Kommune vil i 2022 modtage 52,5 mio. kr. fra denne pulje. 373,2 mio. kr. finansieres imidlertid af kommunerne selv på baggrund af indbyggertal, og Halsnæs' andel heraf udgør 2,6 mio. kr., således at kommunen netto modtager 49,9 mio. kr. fra ordningen.

Finansieringstilskud: Med udligningsreformen blev det tidligere midlertidige finansieringstilskud gjort permanent. Tilskudspuljen udgør 3,5 mia. kr., som tildeles kommunerne efter objektive kriterier, og Halsnæs Kommune modtager på den baggrund 16,9 mio. kr. årligt.

Særtilskud efter ansøgning: Efter udligningsreformen er der kun § 16 puljen, hvorfra kommunerne kan søge om særtilskud som vanskeligt stillede. Puljen er i 2022 på 361,3 mio. kr., hvoraf Halsnæs Kommune fik tildelt 12,0 mio. kr.

Tilskud vedr. ældre: I udmeldingen af tilskud og udligning for 2022 indgår i alt 4 tilskudsordninger, som er rettet imod ældreområdet, og som giver følgende tilskudsbeløb til Halsnæs Kommune: Tilskud til generelt løft af ældreplejen på 5,4 mio. kr., tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen på 7,2 mio. kr., tilskud til værdig ældrepleje på 7,6 mio. kr. og tilskud til bekæmpelse af ensomhed, hvor der modtages 0,7 mio. kr.

Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud er en generel pulje, som blev indført med Finansloven for 2012. Puljen er i alt på 586,4 mio. kr., som fordeles til kommunerne i forhold til antal 0-5 årige pr. 1. januar og giver Halsnæs Kommune en indtægt på 2,5 mio. kr.

Udligning af selskabsskat, hvor der udlignes 50 % af forskellen mellem den enkelte kommunes egen indtægt fra selskabsskatter og den gennemsnitlige indtægt på landsplan opgjort pr. indbygger. Halsnæs kommune vil i 2022 modtage 24,1 mio. kr. fra denne ordning.

Udligning af merudgiftsbehov vedr. indvandrere, flygtninge og efterkommere: Med denne ordning kompenseres kommunerne for deres merudgifter i forhold til en række objektive kriterier, mens compensationen finansieres af kommunerne i forhold til deres befolkningstal. Ordningen medfører en netto udgift på 4,4 mio. kr. i 2022.

Overgangstilskud vedr. ændrede kriterier i udligningsordningerne: I forbindelse med, at der blev ændret på to kriterier i landsudligningen til budget 2019 blev der indført en overgangsordning, hvorefter de kommuner, der tabte på kriterieændringerne blev kompenseret for tabet i 2019 og 2020. Med udligningsreformen blev kriteriet vedr. revision af uddannelsesstatistikken videreført i 2021 og 2022, hvilket giver Halsnæs Kommune en indtægt på 10,8 mio. kr. i de to år, hvorefter tilskuddet bortfalder.

Generelle bemærkninger

Kommunalt bidrag til regionerne: En særlig post under tilskud og udligning er kommunernes udviklingsbidrag til regionerne. Beløbene er baseret på et fast beløb pr. indbygger og udgør 3,6 mio. kr. for Halsnæs Kommune i 2022.

3.2 Driftsudgifter og –indtægter inkl. refusion

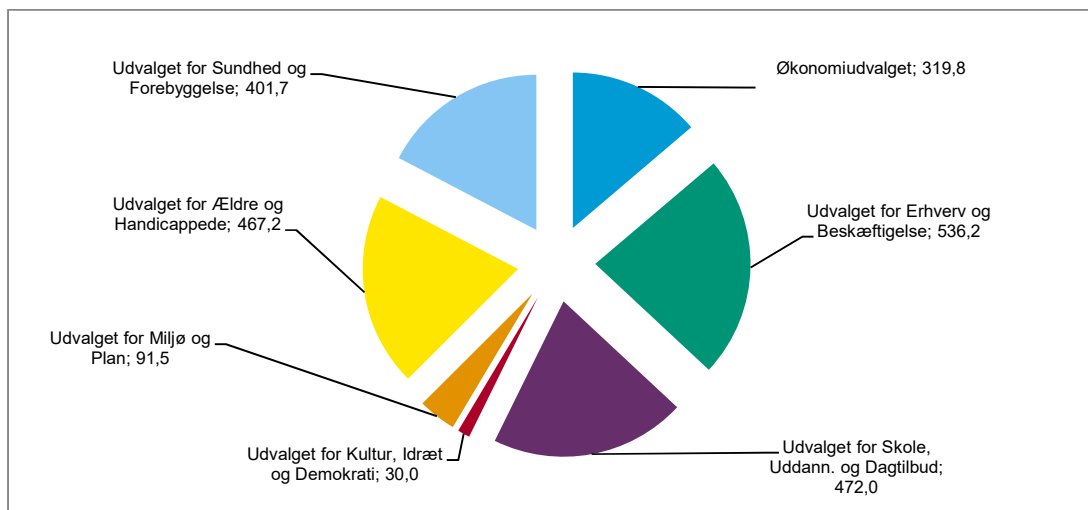
Der er i budgettet for 2022 afsat netto 2.311,2 mio. kr. til kommunens løbende drift inkl. refusionsindtægter. Hertil kommer en pulje på 7,2 mio. kr. til sikring af overholdelse af servicerammen, som ikke forudsættes anvendt.

Nettodriftsudgifterne kan opdeles på følgende udgiftstyper:

Udgiftstype	Nettoudgift, mio. kr.
Egentlige serviceudgifter	1.660,4
Ikke-serviceudgifter:	
Overførselsudgifter	487,0
Udgifter vedr. forsikrede ledige	55,5
Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	154,8
Ældreboliger	-13,1
Refusion vedr. særligt dyre enkeltsager	-33,4
Løbende driftsudgifter og -indtægter i alt	2.311,2
Afsat buffer til sikring af serviceramme	7,2
Samlet driftsbudget for 2022	2.318,3

Fordelingen af budget 2022 på udvalg og politikområder fremgår af de efterfølgende grafer, idet det skal bemærkes, at opdelingen er foretaget på baggrund af den styrelsesvedtægt, som var gældende på tidspunktet for budgettets vedtagelse.

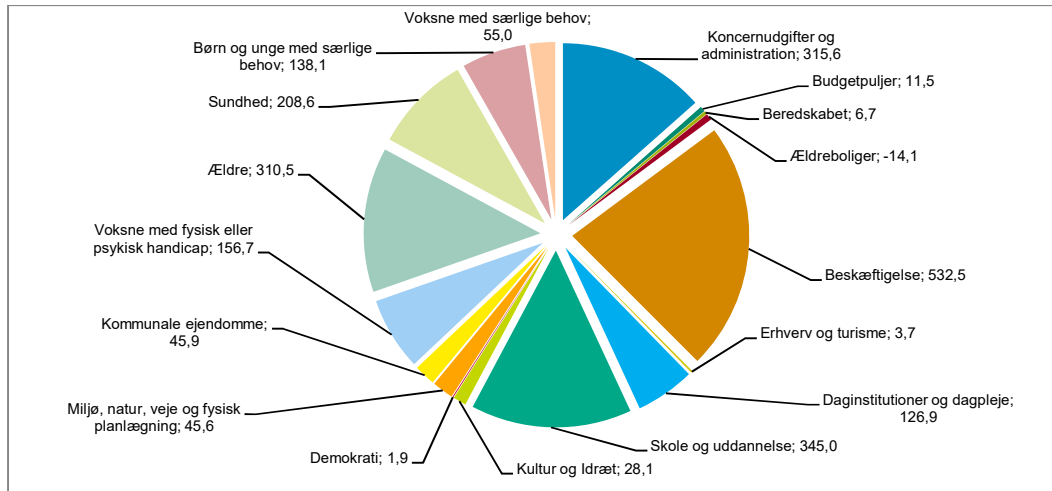
Løbende drift og refusion, udvalgsopdelt i mio. kr.

De enkelte udvalgs driftsbudgetter er yderligere opdelt i et antal politikområder, som udgør de enkelte bevillinger jf. definitionen af bevillingsniveau i afsnit 2.5.

Generelle bemærkninger

Løbende drift og refusion fordelt på politikområder i mio. kr.

I det samlede budget indgår Ældreboliger med en nettoindtægt på 14,1 mio. kr., Tværgående puljer med en nettoudgift på 4,3 mio. kr. og Generelle reserver (bufferpulje vedr. servicerammen) med en udgift på 7,2 mio. kr. Korrigeres der for disse beløb, andrager de kommunale driftsudgifter 2.320,9 mio. kr.

- Heraf udgør de borgernære serviceområder dagpasning, skoler og ældreområdet i alt 782,4 mio. kr., svarende til 33,7 pct. af de samlede udgifter
- De socialt relaterede udgifter til handicap- og psykiatri, familieområdet, sociale ydelser og beskæftigelsesområdet udgør 882,4 mio. kr., eller 38,0 pct.
- Sundhedsområdet, som hovedsageligt vedrører medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen udgør 208,6 mio. kr., svarende til 9,0 pct.
- De øvrige udgifter herunder udgifter til administration, kultur og fritid samt det tekniske område udgør tilsammen 447,5 mio. kr. eller 19,3 pct. af det samlede budget.

De enkelte politikområder er nærmere beskrevet i de særskilte budgetbeskrivelser.

3.3 Renter

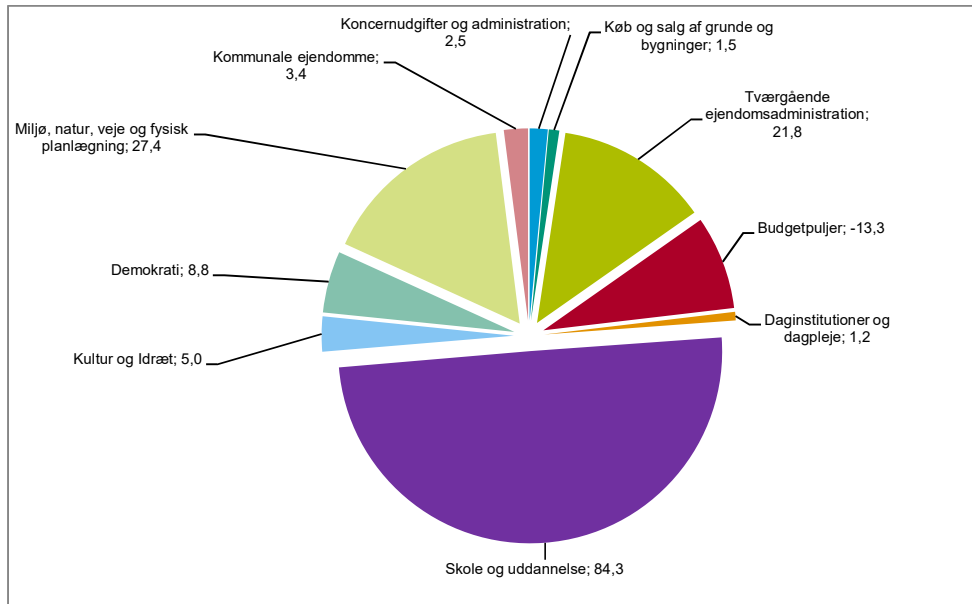
Der er over budgetperioden budgetteret med samlede netto renteudgifter på 11,6 mio. kr. I 2022 udgør budgettet 3,2 mio. kr., fordelt på følgende kategorier:

Specifikation vedr. budgetterede renter	mio. kr.
Indtægter:	
Renter af likvide aktiver, værdipapirer og udlån	-1,2
Renter af øvrige tilgodehavender	-0,8
Indtægter fra garantiprovision	-1,7
Udgifter:	
Renter af langfristet gæld	6,7
Renter af kortfristet gæld	0,2
I ALT	3,2

3.4 Anlægsudgifter og -indtægter

I 2022 er der budgetteret med bruttoanlægsudgifter på 142,6 mio. kr., mens der er budgetteret med anlægsindtægter for i alt 12,7 mio. kr. vedrørende grundsalg og tilskud fra fonde m.v. Netto er der således budgetteret med 129,9 mio. kr. til anlæg i 2022.

Bruttoanlægsudgifter 2022 opdelt på politikområder i mio. kr.

De væsentligste anlægsprojekter er i 2022 følgende:

Der er afsat 13,4 mio. kr. til planlagt ejendomsvedligehold som følge af en total gennemgang af kommunens ejendomsportefølje.

Der er afsat 53,0 mio. kr. vedr. den nye skole i Frederiksværk og 29,9 mio. kr. til renovering af Melby Skole.

Der er afsat 7,6 mio. kr. brutto til projekter vedr. Stålsat By, hvoraf 5,2 mio. kr. finansieres af fondsmidler m.v. Desuden er der afsat i alt 2,5 mio. kr. til udvikling af Hundested By.

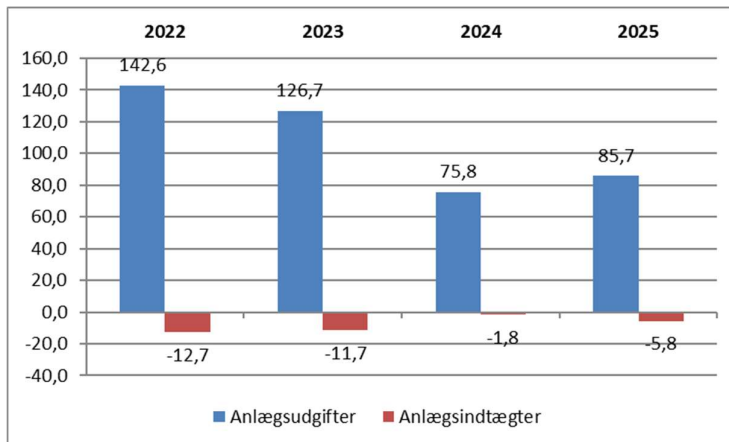
Der er afsat i alt 5,3 mio. kr. til idrætsområdet, heraf 0,3 mio. kr. til analyse og overvågning vedr. svømmehallen.

Endelig er der afsat 27,4 mio. kr. til projekter vedr. Miljø, natur og veje, herunder udgifter til kystsikring og forstærkning af Classens Dige samt trafiksikkerhed og vejbelysning samt 5,5 mio. kr. til nybygning vedr. Natur og Vej.

Som noget nyt er der i budget 2022 indarbejdet en pulje på -13,3 mio. kr. som et forventet generelt mindreforbrug.

Generelle bemærkninger

Kommunens bruttoanlægsudgifter og -indtægter 2022-2025 i mio. kr.

I overslagsårene 2023-2025 udgør bruttoanlægsudgifterne i alt 288,2 mio. kr. Heri indgår samlet set 69,9 mio. kr. til ejendomsrenovering og planlagt vedligehold som følge af den foretagne ejendoms gennemgang i 2020, idet der hertil kommer renoveringsprojekter vedr. konkrete ejendomme under de respektive fagudvalg.

Herudover kan nævnes, at der er afsat 39,1 mio. kr. til at påbegynde opførelse af en ny svømmehal samt 12,3 mio. kr. til renovering af Enghavehallen og 6,0 mio. kr. til Idrætscenter, Magleblík.

Den specificerede investeringsoversigt fremgår af særskilt dokument.

3.5 Finansiering

Posten finansiering omfatter henholdsvis optagelse af og afdrag på kommunens lån samt balanceforskydninger. Disse er hver især beskrevet nedenfor.

3.5.1 Lånoptagelse

Det er i budgettet for 2022-2025 forudsat, at der optages lån for i alt 122,2 mio. kr.

Heraf optages:

- 30,0 mio. kr. til finansiering af anlægsprojekter i overslagsårene, idet der ikke er modtaget dispensation til at optage anlægslån i 2022.
- 43,0 mio. kr. til mellemfinansiering vedrørende indefrosne ejendomsskatter i 2022-2023, indtil SKAT forventes at overtage den samlede gæld på 106,2 mio. kr. vedr. indefrysningsslån i 2024.
- 49,2 mio. kr. til energibesparende investeringer på kommunale ejendomme og vedrørende vejbelysning

I 2022 forudsættes der optaget lån for henholdsvis 21,5 mio. kr. vedr. indefrysning af ejendomsskatter og 20,2 mio. kr. vedr. energibesparende foranstaltninger.

3.5.2 Afdrag på lån

Der forudsættes i alt afviklet gæld for 367,2 mio. kr. i løbet af budget perioden, heraf 63,1 mio. kr. i 2022.

- Almindelig skattefinansieret gæld afdrages med i alt 203,1 mio. kr., heraf 50,1 mio. kr. i 2022.
- De særlige lån vedr. indefrysning af ejendomsskatter forudsættes indfriet med 106,2 mio. kr. i 2024.
- Lån vedr. ældreboliger, som er underlagt særlige vilkår, afdrages med 12,0 mio. kr. årligt. Afdragene finansieres tillige med de tilhørende renteudgifter via beboernes huslejer, som indgår i driftsbudgettet under politikområdet Ældreboliger.
- Endelig betragtes indbetaling af indefrosne feriepenge også som afdrag på lån og indgår i budgettet med en samlet udgift på 9,8 mio. kr., hvoraf de 1,0 mio. forudsættes afviklet i 2022.

Generelle bemærkninger

3.5.3 Balanceforskydninger

Begrebet balanceforskydninger dækker over budgetterede forskydninger i tilgodehavender og kortfristede gældsforpligtelser.

Der er i alt budgetteret med en nettoudgift på 10,2 mio. kr. i 2022.

Heraf er de -7,2 mio. kr. modpost til den afsatte bufferpulje vedr. serviceudgifter, mens 21,5 mio. kr. vedrører tilgodehavender som følge af indefrysning af ejendomsskat, som modsvares af tilsvarende låneoptagelse. Disse poster påvirker således ikke kommunens likviditet.

Af de resterende beløb vedrører -0,9 mio. kr. frigivelse af deponerede midler vedrørende tidligere års udlodning af provenu fra ejendomssalg hos HMN, mens -0,1 mio. kr. vedrører tilbagebetaling fra Melby Liseleje Idrætsforening vedrørende afdrag på anlægsbidrag i forbindelse med renovering af klubhuset i Melby.

Desuden er der afsat 0,7 mio. kr. til indskud i Landsbyggefonden vedr. helhedsplaner for henholdsvis Degnebakken og Snerlevej m.v., mens -1,7 mio. kr. vedr. afvikling af mellemværende med Lejerbo vedr. administration af ældreboliger i tidligere år.

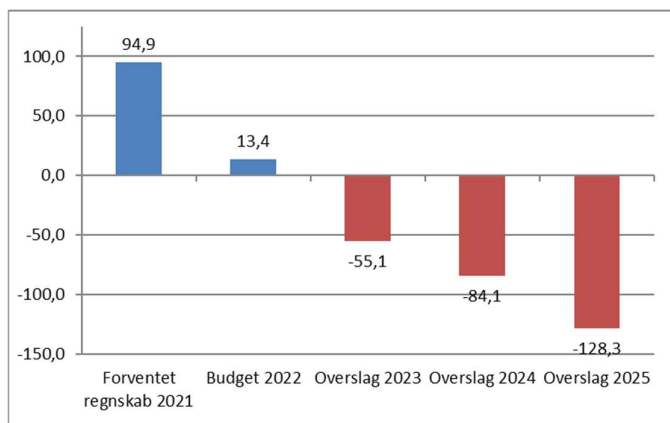
Endeligt indgår provenu og afregning af kirkeskatter under balanceforskydninger, idet kommunen modtager skatteindtægten og afregner udgifterne til provsti og kirkekasser på baggrund af deres fastsatte budgetter. For 2022 giver dette en indtægt på 2,3 mio. kr., mens det samlede mellemværende (opsamlet gæld til kirkerne inklusive tidligere år) ultimo 2022 forudsættes afviklet med 1,3 mio. kr. som udgift i hvert af årene 2023-2025.

3.6 Likviditet

Ved udarbejdelsen af budgettet for 2022-2025 er det forudsat, at kommunen kommer ud af 2021 med en ultimo kassebeholdning på 94,9 mio. kr., hvilket er baseret på det forventede regnskab opgjort pr. 31. juli 2021 jf. budgetforudsætningerne i afsnit 2.2., samt at der forudsættes brugt 81,5 mio. kr. af kassebeholdningen i budgetåret 2022 jf. hovedoversigten i afsnit 1.

I overslagsårene 2023-2025 forudsættes det, at der vil blive brugt yderligere 141,7 mio. kr. i alt af kassebeholdningen, således at der ved udgangen af 2025 forventes en ultimo kassebeholdning på -128,3 mio. kr.

Udviklingen i kassebeholdningen ultimo året i mio. kr.

Det primære sigtepunkt for kommunens likviditet er imidlertid den gennemsnitlige kassebeholdning, hvilket skyldes, at den daglige kassebeholdning udviser store udsving, og dermed ikke egner sig som det primære styringsværktøj.

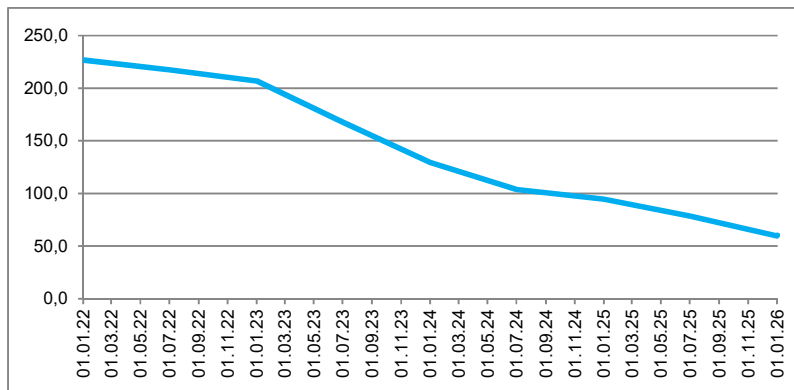
Generelle bemærkninger

Det fremgår af Budget- og regnskabssystem for kommunerne, at kommunens laveste gennemsnitlige likviditet set over de seneste 365 dage ikke må være negativ, den såkaldte kassekreditregel – ellers sættes kommunen under administration.

Jf. afsnit 2.3 har Byrådet fastsat et langsigtet økonomisk mål på den laveste gennemsnitlige likviditet på 2.000 kr. pr. indbygger, hvilket svarer til ca. 63 mio. kr. ved udgangen af budgetperioden.

Den laveste gennemsnitslikviditet forventes i 2022 at være 207,2 mio. kr., som falder ultimo året, idet det budgetterede likviditetsforbrug på 81,5 mio. kr. sker løbende over året. Tilsvarende falder gennemsnitslikviditeten i den efterfølgende periode, således at den gennemsnitlige kassebeholdning ved udgangen af 2025 forventes at være faldet til 59,7 mio. kr., som er det laveste beløb i prognoseperioden.

Udvikling i gennemsnitslikviditeten 2022-2025 i mio. kr.

3.7 Gæld

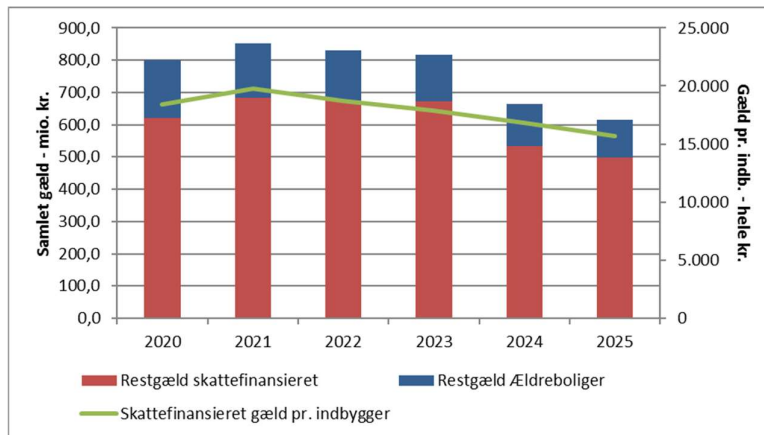
Halsnæs Kommune havde ultimo 2020 langfristede gældsforpligtelser på i alt 800,5 mio. kr. Heraf vedrørte 179,8 mio. kr. ældreboliger (som er undergivet en særlig lovgivning med hensyn til finansiering og afvikling), mens 620,7 mio. kr. vedrørte skattefinansieret gæld, idet indefrosne feriepenge dog ikke indgår heri.

Den skattefinansierede gæld ultimo 2020 består af 602,5 mio. kr. i egentlig lånegæld og 18,2 mio. kr. i gæld vedr. leasede aktiver. Den skattefinansierede lånegæld forventes på baggrund af den budgetterede låneoptagelse og -afvikling i budgetperioden at falde til 497,6 mio. kr. ved udgangen af 2025, mens leasinggælden forventes at være uændret på 18,2 mio. kr.

Opgjort pr. indbygger falder den skattefinansierede gæld fra 18.388 kr. ultimo 2020 til 15.664 kr. ved udgangen af 2025. I nedenstående graf er gælden vedr. indefrosne ejendomsskatter holdt udenfor, idet den giver et atypisk forløb og er indfriet inden budgetperiodens udgang.

Generelle bemærkninger

Udviklingen i kommunens gæld og skattefinansieret gæld pr. indbygger

Halsnæs Kommune

PART OF
GREATER
COPENHAGEN